

PIRAN

Piran je dobil ime iz grške besede za ogenj-PIROS. Prve stavbe so bile zgrajene na panti, zadnji del mesta pa je bil zgrajen v 19. stoletju. Gradili so ga sproti. Sedanji Tartinijev trg je bil v preteklosti mandrač (mandrač-iz italijanske besede mandrachio). Zapirali so ga z verigami. Okoli leta 1476 so zgradili obzidje (katerega del stoji še danes), da bi se zavarovali pred turškimi vpadi. V preteklosti je imel Piran od 2500 do 3500 prebivalcev, največ pa jih je bilo 6000. Danes jih je od 2700-2800. Leta 1280 so prišli v Piran Benečani (monopol). Piran je bil v beneški vladavini vse do njenega razpada, to je do leta 1797. V tej republiki so praznovali novo leto 1. marca.

Od leta 1346 do l. 1348 je v Piranu razsajala kuga. Zato so se prebivalci začeli izseljevati. Mnogo pa jih je bilo v karanteni (3 tedne do 40 dni) na Bernardinu. Kuga je običajno razsajala poleti, ko so v mesto prihajali turisti. Postavili so kužno znamenje, ki pa je bilo hkrati tudi sramotilni steber. V trgovini so bili pomembni Židje, ki so bili trgovci in bančniki. Prihajali so iz italijanskih mest (Firenze,...). Bili so svobodni prebivalci. Po letu 1540 so morali nositi kapice, da so jih ostali prebivalci prepoznali. Imeli so svojo ulico-židovski kare, kjer si še vedno lahko ogledamo ostanke preše za olje (torklje). Najpomembnejše blago je bila sol, pa tudi vino. V Piranu so imeli tri manjše soline. Kot vsako mesto je imel tudi Piran svoj mestni statut. To je bila knjiga s pravili, ki so urejala življenje v mestu.

Piran je staro mediteransko in pristaniško mesto v Slovenski Istri, ki leži na samem rtu Piranskega polotoka. Mesto je pravzaprav en sam velik muzej, saj ima ohranjeno srednjeveško zasnovo z zanimivo arhitekturo ter bogato kulturno dediščino. Ozke ulice ter tesno stisnjene hiše dajejo mestu prav poseben čar.

Piran je danes upravno središče ter tudi pomembno slovensko turistično središče. Turisti niso zaman presenečeni, ko se sprehajajo po njegovih ozkih ulicah in si ogledujejo mediteranske hiše s starinskimi vrati in okni. Ogleda vreden je Tartinijev trg s spomenikom velikega violinista in skladatelja Giuseppeja Tartinja, ki se je v Piranu rodil leta 1692.

Naj naštejemo še nekaj ostalih zanimivosti: mestna in sodna palača, gotska hiša "Benečanka", velika stolnica na razgledni vzpetinici s slikami slikarjev beneške šole in slokim zvonikom po vzorcu Sv. Marka iz Benetk, mestno obzidje iz 15. stoletja z mogočnimi obrambnimi stolpi, ki se dvigajo nad mestom svetilnik na Panti v mavrskem slogu. Največ pa o mestu povesta mestni arhiv, ki je med najbogatejšimi v državi, z dragoceno zbirko dokumentov od 12. stoletja dalje in mestni muzej, ki se ponaša z dragocenimi arheološkimi, etnografskimi, zgodovinskimi in umetniškimi deli. Sicer pa so zanimivi tudi morski akvarij, gledališče Tartini in galerija.

Okolje Piran upravlja s pristaniščem Piran, ki je namenjeno pristajanju potniških ladij. V kompleksu sta med drugim tudi mednarodni mejni prehod in carinska uprava. V pristanišču Piran imajo 287 stalnih privezov za plovila. Pristanišče je razdeljeno v manjši mandrač, ki je namenjen ribiškim čolnom, v večjem so plovila, ki imajo stalni privez v Piranu, ob novem pomolu pa so čolni in jahte večjih dimenzij. Za uporabo priveza je predpisana pristojbina, pridobljena sredstva pa so namenjena za obnovo infrastrukture, čiščenje in poglobljanje pristanišča ter pridobivanje novih privezov. Na carinskem pomolu je črpalka za gorivo.